VOLTAIRE

EN DEL AV KRAFT&KULTUR

PORTFOLIO / ARTIKLAR, INTERVJUER, REPORTAGE OCH RADIO

Waldemar Ingdahl

i Kulturmagasinet Voltaire

Vetenskap, teknik, kultur och samhälle

Ett urval av publiceringar, översättning
och offentlig medverkan.

2008-2011

Portfolio / oktober 2026

Ett redaktionellt urval

Om urvalet 3

Magasinartiklar: tolv egna texter 4-9

Översättning: Alessandro Dal Lago 10

Artiklar på Voltaires webbplats 11-13

Vetenskap: blogg och publiceringsurval 14-18

Radio Voltaire: podcast 19-21

Debatt: Bokmässan 2009 22

Källor och läsanvisning 23

Magasintexterna presenteras med korta introduktioner och fotografier av originalpubliceringarnas första sidor. Podcastavdelningen innehåller länkar till fem program och ljudarkivet.

Forskning i sitt sammanhang

Den här portfolion samlar Waldemar Ingdahls arbete för Kulturmagasinet Voltaire: vetenskapsjournalistik, teknikhistoria, samhällsanalys, kulturessäer, intervjuer, reportage och radio.

Urvalet bygger på Waldemar Ingdahls 267-sidiga avskrift av inlägg på Voltaires vetenskapsblogg och fotografier av tolv egna magasinartiklar från 2008-2011. En publicerad översättning och en annonserad panelmedverkan kompletterar materialet.

En återkommande fråga är hur forskning och teknik får betydelse genom organisationer, institutioner, kultur och människors vardag. Texterna behandlar både tekniska mekanismer och villkoren för att kunskap ska kunna granskas, spridas och användas.

Historiska arbetsprov

Detta är en portfolio av historiska publiceringar, inte en ny sakgranskad utgåva av artiklarna. Introduktionerna beskriver innehåll och format. Uppgifter om forskning, lagstiftning, statistik och organisationer ska läsas i sitt ursprungliga sammanhang. Översättningen krediteras separat; programannonseringen belägger en annonserad roll, inte vad som sades under debatten.

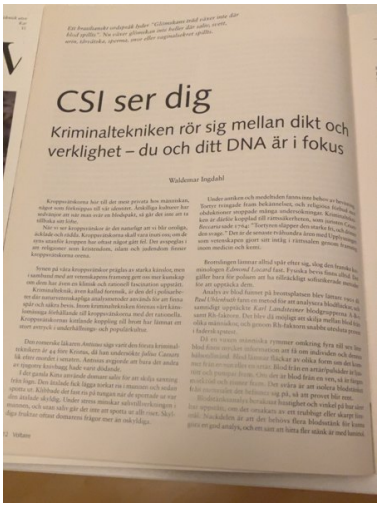

Carl Munters
ALSTRADE KYLA GENOM VÄRME

TEKNIKHISTORIA / REPORTAGE

Carl Munters alstrade kyla genom värme

November/december 2011 · s. 6-11

Från ett vardagligt behov till kylteknikens genombrott. Texten förenar Carl Munters och Baltzar von Platens samarbete med en förklaring av absorptionskyla, finansiering, patent och kommersialisering. En intervju med Marie-Louise Danielsson-Tham kopplar tekniken till livsmedelshygien och folkhälsa.

CSI ser dig
Kriminalteknikern rör sig mellan dikt och verklighet – du och ditt DNA är i fokus

VETENSKAP / RÄTTSSÄKERHET

CSI ser dig

December 2009/januari och februari 2010 · s. 12-15

Kriminalteknikens utveckling skildras genom blodspår, fingeravtryck och DNA, med populärkulturen som ingång. Artikeln behandlar tolkning av bevis, felkällor, kvalitetskontroll och integritet, bland annat genom användningen av PKU-registret.

Vetenskapen god?
Pust, tur att "Call-Girls" bara är en roman, och inte på riktigt, eller hur?
Waldemar Ingdahl
"... bakom de totalitära ideologierna fanns reduktionistiska tankar inom naturvetenskapen."

IDÉESSÄ / FORSKNING OCH POLITIK

Vetenskapen god?

Mars/april 2010 · s. 6-10

Arthur Koestlers roman Call-Girls öppnar en diskussion om expertmakt, reduktionism och forskarnas ansvar. Essän går vidare till konferenser, Pugwash och Asilomar samt allmänhetens möjlighet att förstå forskningens processer och granska argument.

Är framtiden värd att satsa på?
Det behövs inte alltid experter för svaret
Waldemar Ingdahl

ANALYS / PREDIKTIONSMARKNADER

Är framtiden värd att satsa på?

December 2008/januari 2009 · s. 58-61

Om hur marknader kan sammanföra spridd information för bedömningar av framtida händelser. Robin Hansons idéer och Policy Analysis Market används för att diskutera incitament, grupptänkande, etiska invändningar och gränsen mellan prognoser och politiska mål.

MEDIEANALYS / DIGITAL OFFENTLIGHET

Digital fatwa

Augusti/september 2009 · s. 16-20

Internet behandlas som en gemensam infrastruktur för oppositionella röster, religiösa nätverk och extremistisk organisering. Artikeln följer propaganda, identitet, censur och strategisk kommunikation och skiljer mellan olika muslimska och islamistiska miljöer.

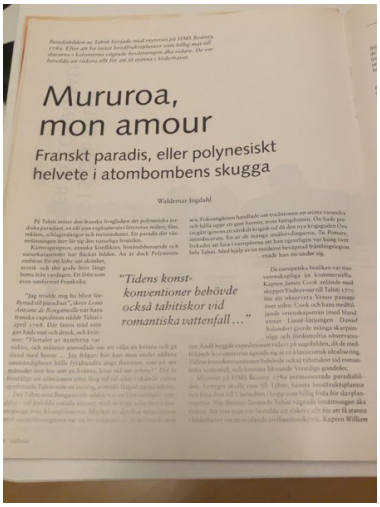

TEKNIK / ORGANISATION OCH MASSVÅLD

Ondskans maskiner

Oktober/november 2009 · s. 2-6

Tre fall binder samman teknik och organiserat våld: hålkortssystem under Förintelsen, hatradio i Rwanda och spridningen av AK47. Avslutningen behandlar också dokumentation, informationsspridning och användning av teknik för förebyggande arbete.

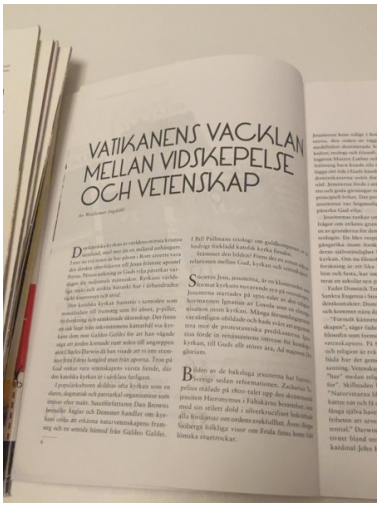

Mururoa,
mon amour
Franskt paradis, eller polynesiskt helvete i atombombens skugga
Waldemar Ingdahl
"Tidens konst-konventioner behövde också tahitiskor vid romantiska vattenfall..."

INTERNATIONELL ANALYS / KULTURHISTORIA

Mururoa, mon amour

Juni/juli 2009 · s. 38-41

Den europeiska paradisbilden av Polynesien följs genom reseskildringar, litteratur, konst och turism. Den kopplas till kolonialpolitik, franska kärnvapenprov, ekonomiskt beroende och självständighetsfrågan.

VATIKANENS VACKLAN MELLAN VIDSKEPELSE OCH VETENSKAP

INTERVJU / VETENSKAP OCH RELIGION

Vatikanens vacklan mellan vidskepelse och vetenskap

November/december 2010 · s. 6-11

Vetenskapshistoria och intervjuer med Dominik Terstriep och Roland Poirier Martinsson belyser relationen mellan forskning, religiös auktoritet och bioetik. Texten behandlar bland annat Galileo, evolution, kosmologi och reproduktionsfrågor.

TEKNIKHISTORIA / KULTURESSÄ

Stål, ånga, urverk

Juli/augusti 2010 · s. 28-32

Steampunk blir en ingång till industrialisering, uppfinningar och användarnas inflytande över teknik. Cyklar, elektrifiering och beräkningsmaskiner förbinds med standardisering, öppen mjukvara och digital tillverkning.

FILMKRITIK / IDÉHISTORIA

Ett frö är sått

Maj/juni 2010 · s. 34-37

Fyra filmatiseringar av Invasion of the Body Snatchers jämförs som uttryck för olika samhällsrädslor. Essän undersöker konformism, identitet och tillhörighet och avslutar med Jaron Laniers kritik av digital kollektivism.

Gud spelar med falska tärningar

Ralph Abraham: matematikprofessorn som bringade ordning i kaosterion

Waldemar Ingdahl

FORSKARPORTRÄTT / KAOSTEORI

Gud spelar med falska tärningar

April/maj 2009 · s. 44-47

Ett porträtt av Ralph Abraham och kaosteorins framväxt. Matematik, handledning och tvärvetenskapliga möten förbinds med resonemang om ekologi, finansmarknader och kultur. Porträttet omfattar också Abrahams filosofiska intressen.

MED LIVET SOM INSATS – VINST FEM GÅNGER AV SEX

Svetten lackar, stanken av fruktan väger tung runt bordet. Vapenoljans doft blir stickande av stundens allvar. Den ensamme patronen faller tungt ned i revolverns trumma. Snart är du lika ensam när du hör trummans vinande snurr, och känner den dödsmynningen mot din svigfödgade tinnings bultande.

Av Waldemar Ingdahl

KULTURESSÄ / RISK OCH FATALISM

Med livet som insats - vinst fem gånger av sex

Januari/februari 2011 · s. 16-18

Rysk roulette undersöks genom osäkra ursprungsberättelser, duellernas historia, film och forskning om dokumenterade dödsfall. Bergman och Deer Hunter används för att analysera slump, heder och kontroll.

Pappershjältar

Alessandro Dal Lago / svensk översättning av Waldemar Ingdahl

En publicerad sakprosaöversättning om litteratur, medier och kritiskt tänkande.

Original: Eroi di carta, Manifestolibri, 2010.
Publicering: Voltaire, mars/april 2011.
Tillgängligt utdrag: sidorna 140-141.

Utdraget behandlar Roberto Saviano och Gomorra samt debatten om New Italian Epic. Det rör sig mellan litteraturkritik, mediernas hjältebilder och moralisk auktoritet. Författarskapet och argumentationen tillhör Alessandro Dal Lago; Waldemar Ingdahls roll är översättare.

PAPPERS-
HJÄLTAR

Fallet *Gomorra* och andra äventyr med postilla om det kritiska tänkandets nedgång i Italien. Man skämtar inte om helgonen!

Originaltitel: Eroi di Carta, © Manifestolibri, 2010. Publicerad enligt överenskommelse med Manifestolibri. Översättning av Waldemar Ingdahl.

Journalisten: "Vi är i Vilda västern, där om legenden blir verklighet så vinner legenden" (Från filmen *Mannen som sköt Liberty Valance*, i regi av John Ford)

Introduktion

Kritiken är en fråga om moral.
(Walter Benjamin)

Jag talar till studenterna om förhållandet mellan litteratur och medier. Ur min synvinkel, förklarar jag (jag undervisar i kultursociologi), är en bok, speciellt en skönlitterär sådan, en produkt som kan och bör analyseras även ur sina mediala och kommersiella aspekter. Skriften är också en del av en kommunikativ process som allmänheten vanligtvis inte tänker på när de köper och läser en bok. Ta fallet med *Gomorra*, fortsätter jag. Hur kan vi förklara den bokens sensationella världsframgångar och författarens roll i offentligheten utan att ta hänsyn till dessa mekanismer? En student räcker upp handen. "Ni ska väl inte också sätta igång och bränntmärka Saviano?" frågar han. "Vänta lite", svarar jag, "vem är det som bränntmärker honom, utom förstås Camorran? Det tycks mig snarare att det finns en enhällig opinion som talar till hans fördel. Å andra sidan rör sig samme Saviano vant i medierna och säger sig faktiskt vilja starta ett mode."

Jag läste en artikel om en manifestation mot Camorrán som författaren deltog i:

Saviano har valt att tala länge och med grym tydlighet. Han själv har kallat sig en 'medie-händelse', skapad och genomförd så att vi ska lära känna Camorrans fasor och förstå att den påverkar oss alla. Hans 'dröm' är att kampen mot den organiserade brottsligheten ska bli riktigt på modet. Så att de stora förlagen och tv-bolagen bittar en gemensam grund, även en bekväm sådan. Varför inte skapa ett mode?

140

Originalpubliceringens kreditering anger: ”Översättning av Waldemar Ingdahl.”

Det uppladdade materialet är ett utdrag, inte den fullständiga översättningen.

Ingen undkommer Cthuhlu

Litteratur, fysik och idéhistoria

15 juni 2010

En essä om H.P. Lovecraft som rör sig mellan skräcklitteratur, darwinism, teosofi, kvantmekanik och föreställningar om komplexa risker.

Cthulhu-mytologin används som ingång till en världsbild där människan inte står i centrum och där större kunskap också kan synliggöra hur svårbegripliga problemen är.

”Den moderna skräcken är medvetenheten om att världsproblemen har djupa och svårbegripliga orsaker.”

Ursprungligen publicerad på Kulturmagasinet Voltaires webbplats. Titeln återges med stavningen Cthuhlu från arkivmaterialet.

INTERVJU + KULTUR

Ångande musik från luftens pirater

15 AUGUSTI 2010

STEAMPUNK MUSIK MEDIER

Ett längre reportage och en intervju med Robert Brown från Abney Park om hur steampunk växte fram som musik, estetik och deltagarkultur.

Texten kopplar bandets rötter i Seattle och gothscenen till litteratur, hantverk, gör-det-själv-kultur och nätgemenskaper. Den analyserar också hur en subkultur skapar värde genom att låta publiken delta i världsbygget.

> "Berättande har i allt högre grad förvandlats till konsten att skapa världar."

Det är ett tydligt arbetsprov på intervju, miljöbeskrivning och analys av hur teknik, kultur och medieformer konvergerar.

Ursprungligen publicerad på Kulturmagasinet Voltaires webbplats.

MEDICIN + SAMHÄLLE

Blodets pest - aids

1 DECEMBER 2009

HIV/AIDS MEDIER SMITTSKYDD

En långformstext om hur hiv/aids förändrade medicinen, medierna, sexualpolitiken och svensk smittskyddspolitik.

Berättelsen börjar i Sighsten Herrgårds offentliga besked om sin sjukdom och följer hur rädsla, stigma, forskningsosäkerhet och politiska svar formade epidemins svenska historia.

Texten behandlar bland annat Aidsdelegationen, bastuklubbslagen, forskningskonflikten kring upptäckten av hiv, global epidemiologi och prevention. Den växlar mellan medicinsk mekanism och samhällets sätt att definiera problemet.

> "Ta reda på fakta istället!"

Historiskt sammanhang: statistiska uppgifter, medicinsk kunskap och terminologi i originaltexten speglar publiceringsläget 2009 och ska inte läsas som aktuell medicinsk vägledning.

Bortom forskningsnyheten

”Mycket av dragningskraften kommer från när naturvetenskap och teknik får möta humaniora och berika kulturen.”

I avskriftens inledning beskrivs ett arbetssätt där forskningsrön och ny teknik sätts i sammanhang för att visa hur de påverkar människor och samhälle.

Den avslutande texten Ekvationens lösning, publicerad den 7 december 2011, summerar ämnen som matematik, medicin, genteknik, steampunk, batteriteknik, biodiversitet och energi. Där nämns också intervjuer med zoologer, rättsentomologer, astronauter och experter på smarta elnät.

Magasinurvalet breddar bilden med längre essäer och teknikhistoriska reportage. Här möts frågor om evidens och expertis med kulturella föreställningar, innovation och samhällsansvar.

ANALYS OCH POLICY

När vetenskap möter reglering, institutioner och beslut

02

16 NOVEMBER 2011

Faran med försiktighet

En analys av försiktighetsprincipen som beslutsregel: hur bevisbörda, riskaversion och skillnaden mellan ny och etablerad teknik kan påverka innovation och reglering.

24 AUGUSTI 2011

Transparenta Slovenien

Om öppna data, offentlig ekonomi och digital insyn. Fokus ligger på den svagaste länken i e-förvaltningen: att data måste vara fullständig och rapporteras in på ett sätt som gör transparensen verklig.

10 AUGUSTI 2011

Marknaden ett beräknande monster?

Algoritmhandel, kreditvärdering och institutionella regler behandlas som ett informationssystem där automatiserade beslut förstärker varandra - och där problemet inte kan reduceras till "för snabba datorer".

18 OKTOBER 2011

EU stoppar stamceller

En genomgång av EU-domstolens beslut om embryonala stamceller och patent. Texten kopplar juridiska definitioner till konsekvenser för bioteknik, forskning och innovation.

TEKNIK OCH SYSTEM

Inte prylen i sig - utan infrastrukturen runt den

03

25 NOVEMBER 2011

Hög spänning med smarta nät

Intervju och systemanalys om hur elnät, data, standardisering, prissignaler och investeringar möts i smarta nät. Tekniken förstås som infrastruktur och ansvarsfördelning, inte som en enskild produkt.

12 NOVEMBER 2011

Mobilen går upp i molnet

Rapportering från Mobile Future i Kista om molntjänster, sensorer, M2M-kommunikation, förstärkt verklighet och säkerhet - med fokus på hur mobilen blir gränssnitt till ett större informationssystem.

5 OKTOBER 2011

Kvasikristallen bryter mot naturens regler

Populärvetenskap om Daniel Shechtmans Nobelpris och om hur ett forskningsfält reagerar när observationer inte passar den etablerade teorin. Ett case om evidens, nätverk och vetenskaplig uthållighet.

4 AUGUSTI 2011

Apokalypsen inställd

Intervju med Anders Bolling om mediernas dragning till hot och kriser, skillnaden mellan händelser och långsiktiga processer samt hur statistik kan förändra problembilden.

REPORTAGE OCH INTERVJU

När källan får bära berättelsen

04

23 AUGUSTI 2011

Charles Duke, ännu yngst på månen

Intervju med Apollo 16-astronauten Charles Duke om månlandningens vetenskapliga uppdrag, tekniska begränsningar och varför månen fortfarande är en rimlig tröskel ut i rymden.

2 SEPTEMBER 2011

Bestämmer DNA din vikt?

Intervju med Karin Bojs om genetik, fetma och samspelet mellan arv och miljö. Texten växlar mellan forskningsläget och de sociala berättelser som omger vikt och ansvar.

2010-2011

Fältarbete och event

Arkivet rymmer återkommande rapportering från konferenser, mässor, museer och forskningsmiljöer, ofta med egna fotografier och intervjuer på plats.

> "Vi borde ha tagit fler PR-bilder på astronauter. Nu tog vi främst vetenskapliga bilder." - Charles Duke i intervjun

KRONOLOGI

Urval av publiceringar

2009-12-01	**Blodets pest - aids** - medicin, medier, smittskydd och samhällsreaktion.
2010-06-15	**Ingen undkommer Cthuhlu** - litteratur, idéhistoria och modern fysik.
2010-08-15	**Ångande musik från luftens pirater** - intervju med Abney Park om steampunk, deltagarkultur och världsbygge.
2011-08-04	**Apokalypsen inställd** - intervju om medielogik, statistik och långsiktiga processer.
2011-08-10	**Marknaden ett beräknande monster?** - algoritmer, kreditbetyg och systemeffekter.
2011-08-23	**Charles Duke, ännu yngst på månen** - intervju, rymdteknik och vetenskapligt fältarbete.
2011-08-24	**Transparenta Slovenien** - öppna data och offentlig insyn.
2011-09-02	**Bestämmer DNA din vikt?** - genetik, miljö och vetenskapskommunikation.
2011-10-05	**Kvasikristallen bryter mot naturens regler** - Nobelpris, evidens och vetenskaplig förändring.
2011-10-18	**EU stoppar stamceller** - bioteknik, patent och juridiska definitioner.
2011-11-12	**Mobilen går upp i molnet** - mobilitet, molntjänster och informationssystem.
2011-11-16	**Faran med försiktighet** - risk, reglering och innovation.
2011-11-25	**Hög spänning med smarta nät** - energi, standardisering och infrastruktur.

LJUDPRODUKTION

Radio Voltaire

Podcasts och radioessäer om vetenskap, teknik, politik och samhälle.

Det publika ljudarkivet omfattar 24 MP3-filer. I textarkivet används Radio Voltaire återkommande som en del av det redaktionella arbetet: programmen följs upp i artiklar och temaveckor, och samma research rör sig mellan ljud och text.

Urvalet på nästa sida visar fem program som tillsammans ger en tydlig bild av bredden.

Skanna för hela Radio Voltaire-arkivet

Länken är publik och kan spelas i webbläsare.

UTVALDA PROGRAM

Fem lyssningsbara arbetsprov

Vetenskap och politik

Forskningspolitik, högre utbildning och vetenskapens roll i valrörelsen 2010. Ett tydligt exempel på skärningen forskning, policy och kommunikation.
Lyssna

COP16 i Cancún och Nobelpriset

Klimatpolitik, internationella förhandlingar och vetenskaplig osäkerhet - ett program som senare återkopplas till i Voltaire-texterna om klimatförhandlingarna.
Lyssna

Hjärnan

Neurovetenskap, psykologi och gränserna för vad hjärnforskning kan förklara. Ett arbetsprov på kritisk vetenskapsjournalistik.
Lyssna

Från grundvetenskap till samhällsfrågor

Astronomi

Kosmologi, forskning och hur nya observationer förändrar vår förståelse av universum. Ett renodlat vetenskapsjournalistiskt arbetsprov.
Lyssna

Framtidens sexualitet

Evolution, reproduktion, bioteknik och samhällsförändring. Programmet fungerar som ram för flera texter i Voltaire-arkivet.
Lyssna

Arkiv: Hela mappen innehåller 24 ljudfiler. Filernas Dropbox-datum är senare än publiceringen och ska inte tolkas som sändningsdatum.

> Ljudet kompletterar textarkivet med ytterligare belägg för research, manusarbete, intervjuer och redaktionell tematisering över flera format.

Bokmässan 2009

Ska vi spara eller slösa oss ur den ekologiska krisen?

Annonserad paneldeltagare: Waldemar Ingdahl

Plats och tid
Bokmässan i Göteborg, V-hallen.
26 september 2009, kl. 15.00-16.00.

Ämne
Miljö- och klimatfrågor, teknisk utveckling och ekonomisk utveckling. Debatten anknyter till Thomas L. Friedmans Hett, platt och trångt.

Övriga annonserade medverkande
Marie Hagberg, SJ; Svante Axelsson, SNF; Ingemar Gustafsson, Camino; Martina Krüger, Greenpeace; Per Ribbing, Miljömärkningen Svanen; Brendan O'Neill, Spiked.

Moderator
Boris Benulic, Kraft & Kultur.

Källa: arrangörens pressmeddelande, 10 september 2009.

Öppna programannonseringen

Programmet dokumenterar den annonserade rollen. Det återger inte Waldemar Ingdahls anförande eller debattens utfall.

Ett arkiv att läsa vidare i

Vetenskapsbloggen
Vetenskap - Waldemar Ingdahls egen avskrift av inlägg på Voltaires vetenskapsblogg, 267 sidor. Avskriften används som källa för blogginläggens innehåll och publiceringsdatum. Den är skild från magasinartiklarna, webbplatsens längre artiklar och podcastmaterialet.

Magasin
Fotografier av originalpubliceringar från december 2008/januari 2009 till november/december 2011. Fotografierna används här som dokumentation av publiceringarnas form och attribution.

Översättning
Alessandro Dal Lago, Pappershjältar, ur Eroi di carta (Manifestolibri, 2010). Svensk översättning: Waldemar Ingdahl. Voltaire, mars/april 2011; tillgängligt utdrag s. 140-141.

Offentlig medverkan
Kraft & Kulturs programannonsering för Bokmässan 2009, publicerad 10 september 2009. Källan är länkad på sidan 22.

Radio
Podcastavdelningen innehåller fem programlänkar och en QR-kod till ljudarkivet. Filernas lagringsdatum ska inte tolkas som publiceringsdatum.

Portfolio sammanställd i oktober 2026.
Egna artiklar och översättning hålls åtskilda. Detta häfte presenterar arbetsproven genom introduktioner; det ersätter inte originalpubliceringarna.